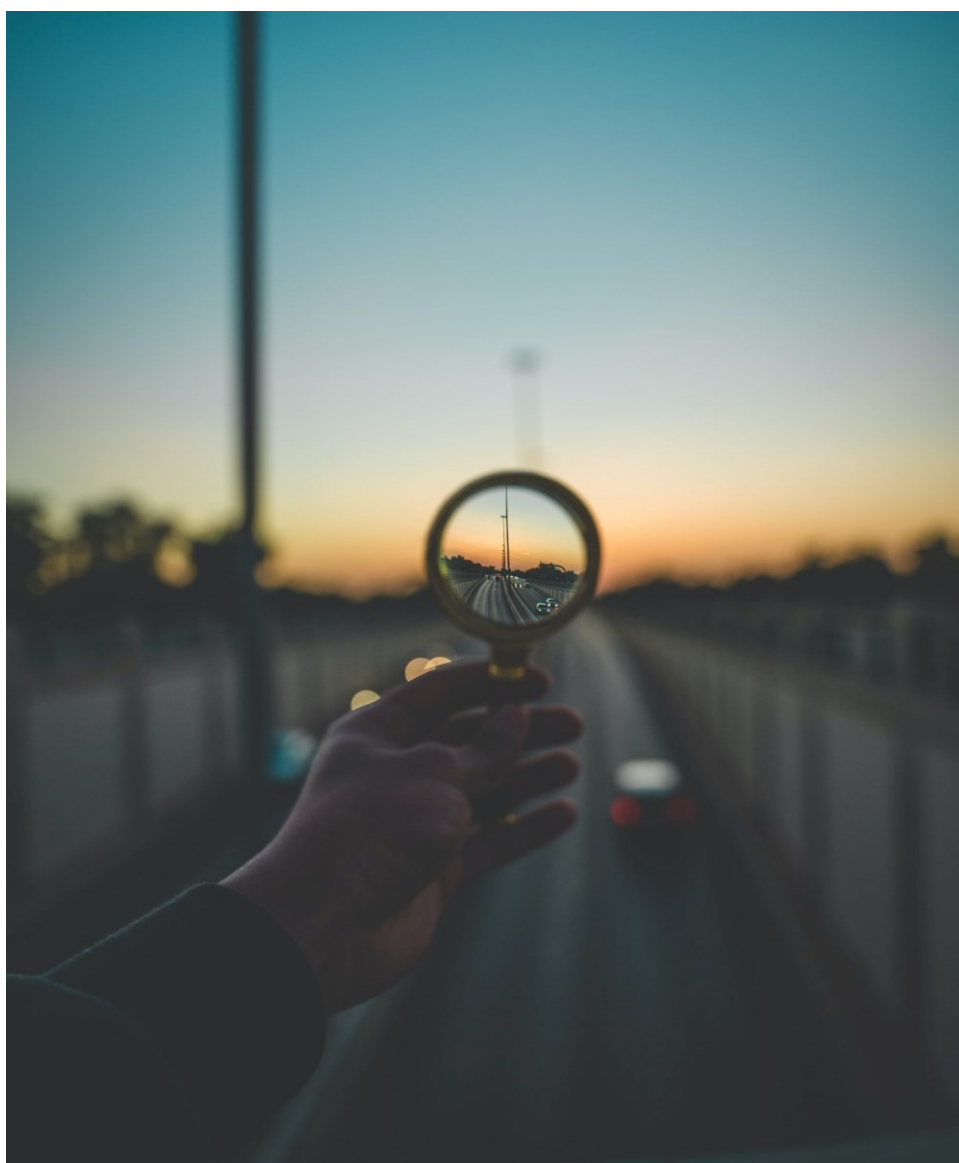

Handlingsplan för **Kommunens aktivitetsansvar i Nybro kommun**

Dokumentstyp Handlingsplan	Omfattar Kommunkoncernen	Beslutsinstans Kommunfullmäktige	Beslutsdatum 2024-11-18
Klassificering 1.3.1	Dokumentansvarig KAA-samordnare	Diarienummer LÄN-2024-595	Revideras senast 2026-06-09

Innehåll

1	Inledning.....	3
2	Kommunens aktivitetsansvar KAA	5
2.1	Definition av KAA.....	5
2.2	Definition av målgrupp.....	5
2.3	Ansvarsfördelning och organisationen av KAA i Nybro kommun	5
2.3.1	KAA-samordnare och KAA-handläggare.....	5
2.3.2	KAA-samverkansteam	6
2.3.3	Studie och yrkesvägledare	6
2.3.4	Praktik- och arbetsmarknadsvägledare.....	7
2.3.5	Socionom	7
2.3.7	Centrala barn och elevhälsan (CBEH).....	7
3	Referenser och källhänvisning.....	9

1 Inledning

Enligt skollagen är varje hemkommun skyldig att hålla sig informerad om hur ungdomarna i kommunen är sysselsatta och att ge riktade insatser till ungdomar under 20 år som saknar gymnasieexamen och/eller inte studerar på gymnasiet¹. Denna handlingsplan beskriver hur kommunens aktivitetsansvar är organiserat i Nybro kommun.

Nästan alla ungdomar i Sverige påbörjar en gymnasieutbildning², men cirka en av tre avbryter studierna eller saknar examen efter tre års studier³. Ungdomar som saknar gymnasieexamen har sämre förutsättningar att komma in på högskola och universitet, men också sämre förutsättningar att etableras på arbetsmarknaden eftersom arbetsgivare hellre anställer medarbetare med gymnasiekompetens⁴. Ungdomar som saknar gymnasieexamen löper alltså stor risk att drabbas av social exkludering och riskerar även fysisk och psykisk ohälsa i högre grad än de som har en gymnasieexamen⁵.

Social exkludering och ohälsa innebär först och främst ett lidande för den enskilda ungdomen. Exkluderingen innebär också en stor kostnad för samhället, där respektive hemkommun ofta står för den större delen av exkluderingens kostnader⁶. Alla insatser som syftar till att främja att ungdomar som är folkbokförda i Nybro tar en gymnasieexamen främjar alltså både en bättre hälsa och livskvalitet för kommunens ungdomar *och* en ekonomisk besparing för kommunen som helhet.

Beslutet att avbryta gymnasiestudier sker oftast inte från en dag till en annan, mer vanligt är att avhopp är en process som börjar tidigt⁷. Många unga som avbryter sina gymnasiestudier har erfarenheter av olovlig frånvaro, akademiska svårigheter, sociala svårigheter och/eller mobbing i skolan redan från lågstadiet⁸. Det finns ingen enskild riskfaktor som väger tyngre än någon annan, avhopp beror snarare på en kombination av orsaker⁹. Ungdomar som hoppat av gymnasiet beskriver ofta att avhoppet beror på en tilltagande känsla av att inte höra hemma i skolan, att inte bli mött eller en känsla av ensamhet¹⁰.

¹ SFS (2010:800) kap 29:9

² Tägtström & Olsen (2016)

³ Klefbom (2013)

⁴ Ibid

⁵ Cervellino (2019), Tägtström & Olsen (2016); Klefbom (2013)

⁶ Lundmark, Nilsson, Wadeskog (2013)

⁷ Cervellino (2019)

⁸ ibid

⁹ Cervellino 2019, Klefbom (2013)

¹⁰ Tägtström & Olsen (2016)

Forskning om hur avhopp kan förebyggas visar på effekt för både universella insatser som når hela grupper av ungdomar¹¹ och för riktade insatser som når ungdomar i riskgrupper för avhopp¹². Den visar även att effektiva satsningar ofta består av flera samtidigt pågående insatser och god samverkan mellan ungdom, skola, familj, arbetsmarknad och socialtjänst¹³. Oavsett insatstyp bör fokus ligga på faktorer som går att förändra (exempelvis: skolmiljö, stöttning i förhållande till skolgång och informations-spridning) snarare än faktorer som är statiska (exempelvis: ungdomens socioekonomiska bakgrund¹⁴). Insatserna behöver med andra ord vara sådana att det syftar till att förändra situationen kring ungdomen, snarare än att försöka förändra de enskilda ungdomarna.

Värt att notera är att den enskilt mest återkommande framgångsfaktorn för att unga ska stanna i gymnasiet och nå gymnasieexamen är att de vuxna i ungdomens skolmiljö och/eller de vuxna som ska stötta ungdomen tillbaka till studier ger ungdomen ett positivt och lyhört bemötande¹⁵.

Arbetet med KAA i Nybro kommun ska därför bygga på

- Att skollagens kapitel 29:9 krav om informering, insatser och dokumentation uppfylls.
- Riktade insatser till unga som avbrutit gymnasiestudier och saknar gymnasieexamen
- Studiefremjande insatser som når hela elevgrupper samt unga som *riskerar* att avbryta gymnasiestudier eller avsluta gymnasiet utan gymnasieexamen.
- Att samtliga insatser sker i samverkan mellan ungdom, KAA-samordnare, lärande- och kulturförvaltning, individ- och familjeförvaltningen, SINIA och andra i kommunen potentiellt berörda förvaltningar.
- Ett gemensamt förhållningssätt där varje barn och ungdom möts med värme och respekt för sin person och specifika situation, där varje vuxen förmedlar hopp och framtidstro och tydligt visar att varje barn och ungdom har rätt att stärka sina möjligheter till utbildning.

¹¹ Cervellino (2019)

¹² Cervellino (2019), Klefbom (2013), Tägtström & Olsen (2016)

¹³ Cervellino (2019)

¹⁴ Ibid.

¹⁵ Cervellino (2019), Klefbom (2013), Tägtström & Olsen (2016)

2 Kommunens aktivitetsansvar KAA

2.1 Definition av KAA

Kommunens aktivitetsansvar, KAA, är reglerat i skollagen. Enligt skollagen ska en hemkommun löpande under året hålla sig informerad om hur de i kommunen folkbokförda 16–20 åringarna är sysselsatta. Hemkommunen ska erbjuda ungdomarna lämpliga individuella åtgärder som i första hand syftar till att motivera den enskilde att påbörja eller återuppta en utbildning. Kommunen ska även dokumentera sina insatser på lämpligt sätt¹⁶.

I Nybro kommun omfattar arbetet med KAA även insatser som ska syfta till att förebygga avbrutna studier och främja att unga folkbokförda i kommunen avslutar gymnasiet med en godkänd gymnasieexamen.

2.2 Definition av målgrupp

Målgruppen för KAA definieras i Skollagen. KAA vänder sig till de ungdomar under 20 år som har fullgjort sin skolplikt på grundskolan (eller har blivit folkbokförda i landet vid en tidpunkt då de inte har skolplikt) och som:

- inte genomför utbildning i gymnasieskola eller anpassad gymnasieskola eller motsvarande utbildning,
- inte har en gymnasieexamen,
- inte har ett gymnasiebevis från anpassad gymnasieskola, och
- inte har fullföljt utbildning som motsvarar gymnasieskolan eller anpassad gymnasieskola med godkänt resultat¹⁷.

I Nybro kommun omfattar arbetet med KAA även 15–20 åringar som *riskerar* att tillhöra skollagens definition av målgruppen.

2.3 Ansvarsfördelning och organisationen av KAA i Nybro kommun

Ansvar för KAA är organiserat under lärande- och kulturförvaltningen. Uppdraget är dock sådant att det kräver ett tydligt förvaltningsöverskridande samarbete.

2.3.1 KAA-samordnare och KAA-handläggare

Lärandeförvaltningen. 2024–2025 är 85% arbetstid/månad avsatt för KAA-handläggning och 30%/månad avsatt för KAA-samordning. Procenten är fördelade på tre medarbetare vilka är anställda av chef för centrala barn- och elevhälsan.

Ansvarar för:

- att ta kontakt med unga inom målgruppen för KAA och informera sig om deras sysselsättning,
- att informera unga, vårdnadshavare, skolor, interna och externa yrkesverksamma om KAA och samhällets andra stödjande funktioner.

¹⁶ SFS (2010:800) kap 29:9

¹⁷ Ibid.

- att i samverkan med den unga utforma en individuell plan med lämpliga åtgärder som syftar till att ungdomens förutsättningar att återgå till studier stärks,
- att utföra och samordna insatser kopplade till den individuella planen,
- att följa upp, utvärdera och avsluta påbörjade insatser,
- att dokumentera kontakter och insatser i Schoolsoft,
- att regelbundet kvalitetssäkra KAA-registreringen i Schoolsoft,
- att samordna KAA-samverkansteams möten, förebyggande och riktade insatser.
- att i samverkan med skola rådgiva och kartlägga behov hos unga som riskerar att avbryta gymnasiestudier utan examen,
- att delta i överlämningar med grundskola, gymnasier, elevhälsa och arbets- marknadsenhet,
- att en gång per år utföra en målgruppsanalys, verksamhetsberättelse, målanalys och revidering av handlingsplan för att därefter presentera materialet i lärandenämnden, socialnämnden, FLG, CBEH och rektorsgrupperna,
- att delta i regionens KAA-nätverksmöten två gånger per termin,
- att två gånger per år förbereda och skicka in rapport över antal folkbokförda unga inom målgruppen för KAA till statistiska centralbyrån.

2.3.2 KAA-samverkansteam

Förvaltningsöverskridande samverkansgrupp bestående av: tre KAA-handläggare/samordnare (lärande och kulturförvaltningen), en studie- och yrkesvägledare (lärande- och kulturförvaltningen), en arbetsmarknadsvägledare (SINIA), en socionom (individ- och familjeförvaltningen). Under 2024/2025 kommer vi undersöka möjligheterna att inkludera representant från kulturskolan och fritidsgården i samverkansteamet.

Ansvarar för:

- enskilda insatser enligt en ungdoms individuella plan,
- förebyggande insatser som når hela ungdomsgrupper,
- KAA-samverkansteamträff en gång per månad.

2.3.3 Studie och yrkesvägledare

Anställd på lärande- och kulturförvaltningen. Utsedd till deltagare i KAA-samverkansteam av förvaltningschef på lärande- och kulturförvaltningen.

Ansvarar för:

- att ge riktade studie- och yrkesvägledande insatser till enskilda ungdomar om sådana förekommer i ungdomens individuella plan,
- att delta i KAA-samverkansteams förebyggande insatser som rör studie- och yrkesvägledning,
- att delta i KAA-samverkansteamträff en gång per månad.

2.3.4 Praktik- och arbetsmarknadsvägledare

Anställd på SINIA. Utsedd till deltagare i KAA-samverkansteam av verksamhetschef på SINIA Ansvarar för:

- att ge riktade och individanpassade praktik- och arbetsmarknadsinsatser till enskilda ungdomar om sådana förekommer i ungdomens individuella plan. Praktiken ska förläggas inom verksamheter som är gynnsamma för ungdomens utveckling. Ungdomen ska under praktiken ha tillgång till handledare, praktikavtal och vara försäkrad. Efter avslutad praktik ska ungdomen erhålla praktikintyg,
- att delta i KAA-samverkansteams förebyggande insatser som rör arbetsmarknad,
- att delta i KAA-samverkansteamträff en gång per månad.

2.3.5 Socionom

Anställd på individ- och familjeförvaltningen. Utsedd till deltagare i KAA-samverkansteam av verksamhetschef på individ- och familjeförvaltningen.

Ansvarar för:

- att ge ungdoms- och föräldrastödjande serviceinsatser via ungdomsmottagningen och/eller föräldramottagningen till ungdomar/föräldrar om sådana förekommer i ungdomens individuella plan,
- att samverka med ungdom och KAA-handläggare när en ungdom är aktuell inom både målgruppen för KAA och individ- och familjeförvaltningen,
- att arbeta enligt IFOs områden i LOKs och IFOs befintlig samverkansmodell för att främja närvaro,
- att delta i KAA-samverkansteams förebyggande insatser som kan röra individ- och familjeförvaltningens ansvarsområden,
- att delta i KAA-samverkansteamträff en gång per månad.

2.3.6 Skoladministratör och digitaliseringsledare

Anställda av administrativ chef på lärande- och kulturförvaltningen.

Ansvarar för:

- att registrera uppgifter kring ungas aktuella gymnasieplaceringar,
- att registrera nyblivna gymnasiestudenters antagningar och kontaktuppgifter,
- att registrera uppgifter kring unga med avbrutna gymnasiestudier,
- att med hjälp av BEDA registrera uppgifter kring ungas gymnasieexamen och studiebevis.

2.3.7 Centrala barn och elevhälsan (CBEH)

Anställda av chef för centrala barn- och elevhälsan under lärande- och kulturförvaltningen. Ansvarar för:

- att ge riktade rådgivande eller stödjande insatser från skolkurator, skolsköterska, skolpsykolog eller specialpedagog till enskilda ungdomar om sådana förekommer i ungdomens individuella plan,
- att delta i KAA-samverkansteams förebyggande insatser som når hela elevgrupper om dessa sker på någon av elevhälsopersonalens skolenheter,
- att arbeta förebyggande genom att: aktivt uppmärksamma och motverka frånvaro och kränkningar samt främja elevernas måluppfyllelse på skolans elevhälsokonferenser. Arbetet har betydelse i förhållande till KAA då frånvaro, erfarenhet av kränkningar och akademiska svårigheter är tre vanliga riskfaktorer för skolavhopp18,

- att arbeta förebyggande genom att bemöta samtliga elever med värme, respekt och tilltro till elevens förmåga eftersom det är den enskilt viktigaste framgångsfaktorn för att förebygga skolavhopp¹⁹,
- att meddela verksamhetschef om ovanstående ansvarsuppgifter inte genomförs på lämpligt sätt i de verksamheter där elevhälsopersonalen arbetar.

2.3.8 Rektorer för förskole-, grundskole- och gymnasieverksamheter

Anställda av skolchef eller verksamhetschef på lärande- och kulturförvaltningen.

Samtliga rektorer ansvarar för:

- att arbeta förebyggande enligt LOK och IFOs befintliga samverkans rutin för att främja skolnärvaro,
- att arbeta förebyggande genom att uppmärksamma och arbeta aktivt med frånvaro, kränkningar och måluppfyllelse på elevhälsokonferenser/personalmöten. Arbetet har betydelse i förhållande till KAA då frånvaro, erfarenhet av kränkningar och akademiska svårigheter är tre vanliga riskfaktorer för skolavhopp²⁰,
- att arbeta förebyggande genom välfungerande överlämningar mellan skolstadier, eftersom detta är den av de framgångsfaktorer som enligt forskning visat effekt för att minska skolavhopp²¹,
- att arbeta förebyggande genom att aktivt värna för att personalen bemöter samtliga barn och elever med värme, respekt och tilltro till barnet/elevens förmåga eftersom det är den enskilt viktigaste framgångsfaktorn för att förebygga skolavhopp²²,
- att meddela skolchef/verksamhetschef om ovanstående ansvarsuppgifter inte genomförs på lämpligt sätt.

Rektorer för elever i år 9 och gymnasiet ansvarar även för:

- att samverka med KAA-samverkansteam i de riktade insatser som kan förekomma hos elever på skolan.
- att samverka med KAA-samverkansteam i de förebyggande insatser som når hela elevgrupper på skolan.
- att kontakta KAA-samordnarna om en ungdom avbryter eller riskerar att avbryta sina studier eller avsluta gymnasiet utan gymnasiekompetens.

¹⁸ Cervellino (2019), Klefbom (2013), Tägtström & Olsen (2016)

¹⁹ Ibid.

²⁰ Cervellino (2019), Klefbom (2013), Tägtström & Olsen (2016)

²¹ Cervellino (2019)

²² Cervellino (2019), Klefbom (2013), Tägtström & Olsen (2016)

3 Referenser och källhänvisning

Cervellino, M.M. (2019) Universal Strategies to Prevent High School Dropout, - A systematic review. Representralen: University of Oslo.

Klefbon, M (2013) Swedish Association of Local Authorities and Regions. "Preventing early school leaving- The challenge of making sure that all students complete their upper secondary education".

Lundmark, Nilsson, Wadeskog (2013). "Teknikstöd i skolan -En socioekonomisk analys av unga, skolmisslyckanden och arbetsmarknaden".

SFS 2010:800. Skollag 29:9.

Tägtström, Jenny & Olsen, T (2016). Nordic Welfare Center "Nordic Projects to Combat School Dropout- Good practice in helping young people complete upper secondary education".

Omslagsbild:

Yosef Futsum, Unsplash.